

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

13 maart 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst
tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds,
en de republiek Botswana, anderzijds,
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend te Brussel op 7 juni 2006**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	13
Advies van de Raad van State	17
Ontwerp van decreet	21
Bijlage: BLEU-overeenkomst	25
– Nederlandse tekst	27
– Engelse tekst	41

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen die niet de rechtszekerheid en politieke stabiliteit van de OESO-landen hebben, als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcreditedienst. Voor de Nationale Delcreditedienst is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. Deze dienst kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Zij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat. In Botswana is echter geen afzonderlijke nationale investeringswetgeving van kracht, waardoor het afsluiten van een bilateraal investeringsverdrag een belangrijke lacune opvult in het belang van de Vlaamse investeerders. In de grondwet van Botswana wordt wel een vorm van bescherming geboden met een algemeen verbod op privatisering van privébedrijven.

De bilaterale BLEU-verdragen ‘inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen’ bevestigen o.m. het principe dat investeringen slechts kunnen worden onteigend/beperkt in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en als er een passende, efficiënte vergoeding wordt uitgekeerd, d.w.z. een vergoeding die kan worden gerepatriëerd. Ook de risico's ‘oorlog’ en ‘opstand’ worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Ten slotte is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kun-

nen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). De verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillenbeslechtingsorganen van de internationale Kamer van Koophandel te Stockholm of te Parijs werd op vraag van Botswana uit de investeringsovereenkomst gelicht.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit/risico.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. De overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van

de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Economische en sociale gegevens

Algemeen economisch

Botswana werd in 1966 een onafhankelijke democratische republiek, na 80 jaar Brits protectoraat. De politieke situatie kan stabiel en democratisch genoemd worden.

Voor de onafhankelijkheid behoorde Botswana tot de 20 armste landen ter wereld. De ontdekking en de ontwikkeling van diamanten in het begin van de jaren zeventig, zorgde voor een enorme economische groei. In de jaren tachtig was de groei met ongeveer 10% per jaar een van de hoogste in de wereld. Botswana is het belangrijkste uitvoerland van diamant. Diamant zorgt voor 80% van de buitenlandse deviezen en voor meer dan een derde van het BBP. Botswana is na Australië de grootste producent van diamanten. Andere sectoren die tot de sleutelsectoren behoren zijn toerisme en financiële diensten. Het aandeel van de landbouw daalde sterk, hoewel nog steeds een relatief groot aantal mensen in die sector actief is. Het BBP per capita behoort met 10.000 USD tot de hoogste in Afrika.

De economische groei heeft geleid tot een verbetering van de infrastructuur en de ontwikkeling van de industrie en de sociale diensten. Botswana heeft een

van de beste wegnetten van Afrika. Het eenzijdige karakter van de economische ontwikkelingen maakt het land ook kwetsbaar. Om niet afhankelijk te zijn van de mijnbouwsector alleen, dringt het Internationaal Monetair Fonds (IMF) aan op diversificatie. Door de stijgende prijzen van ruwe olie en energie en door de gevolgen van de devaluatie die in mei 2005 plaatsvond, steeg de inflatie in 2005 tot 8,6% tegenover 7% in 2004. In 2006 werd een inflatie genoteerd van 6,9%. Al bij al is dat een gematigd inflatiecijfer.

In 2001 werd voor het eerst de btw ingevoerd.

Buitenlandse handel

In 2005 steeg de uitvoer uit Botswana met 31% als gevolg van een stijging van de productie in de mijnbouw, hogere prijzen op de wereldmarkt en een gunstige evolutie van de wisselkoersen. Die export bestaat vooral uit diamanten, koper, nikkel, rundsvlees en textiel. De Europese Unie (EU), de lidstaten van de Southern African Custom Union (SACU-leden zijn Zuid-Afrika, Lesotho, Namibië, Swaziland en Botswana zelf), de Verenigde Staten en Zimbabwe zijn de belangrijkste klanten.

Botswana heeft een overschot op de handelsbalans.

Sociale toestand

Botswana staat op de 131ste plaats op de Human Development Index 2005 van de VN. Het behoort tot de 21 landen die er in de jaren negentig op sociaal vlak op achteruitgegaan zijn.

De werkloosheid stijgt, o.m. door terugkerende mijnwerkers uit Zuid-Afrika. Officieel is er een werkloosheid van 23,8%, die officieus geschat wordt op om en bij de 40%. Het land kampt met een capaciteitsgebrek en een discrepantie tussen de behoefte aan midden- en hogeschoolden en het aanbod daarvan. Er bestaat ook een grote inkomensongelijkheid tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Aids is vandaag het grootste probleem waarmee Botswana te kampen heeft. Uit cijfers van het Fonds van de Verenigde Naties voor Bevolkingsvraagstukken (UNFPA) blijkt dat 24% van de mannen en 31,9% van de vrouwen tussen 15 en 49 jaar, aids heeft of met het hiv-virus besmet is. Op Swaziland na zijn dat de hoogste cijfers ter wereld. Minstens de helft van de sterfgevallen is het gevolg van aids. De levensverwachting, die in 1991 nog 63 jaar was, is in

2004 gedaald tot amper 36 jaar. Aids is een taboe in Botswana. De regering heeft jarenlang ontkend dat er een probleem was. Ondertussen voert zij een actief aidsbeleid maar het taboe verdwijnt maar langzaam. De ziekte dreigt ook de economie van het land ten gronde te richten. Volgens de VN-aidsorganisatie (UNAIDS) gaat aids de inkomensverdeling grondig veranderen. In de komende tien jaar zou het aantal behoeftige gezinnen fel toenemen. Aids zou elk jaar zorgen voor een daling met 1,5% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Over een kwarteeuw zou de economie dan 31% kleiner geworden zijn.

Botswana heeft nochtans een goede gedecentraliseerde gezondheidszorg waartoe een zeer groot deel van de bevolking toegang heeft.

Het onderwijs is gratis en zo goed als alle kinderen gaan naar school. De regels i.v.m. kinderarbeid worden vrij goed nageleefd.

Buitenlands beleid

Botswana is voorstander van regionale samenwerking en ontwikkeling en van onderlinge handel tussen de landen in Zuidelijk Afrika. Het is medeoprichter van de South African Development Community (SADC), waarvan het secretariaat in de hoofdstad Gaborone gevestigd is. Sinds de afschaffing van het apartheidsregime zijn de betrekkingen met Zuid-Afrika verbeterd.

Het land maakt deel uit van de Beweging van Niet-Gebonden landen en van de Afrikaanse Unie (AU) en het is op die manier een kritisch lid van het Nieuwe partnerschap voor de ontwikkeling van Afrika (NEPAD).

Botswana is partij bij de partnerschapsovereenkomst van Cotonou tussen de EU en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-landen). De EU heeft geen bilaterale hulpprogramma's met Botswana. Wel wordt steun verleend aan SADC.

Exportcijfers Vlaanderen - Botswana

De Vlaamse uitvoer naar Botswana is beperkt. Met een totaal van € 6,8 miljoen nam Botswana in 2005 de 141ste plaats in op de lijst van Vlaamse uitvoerbestemmingen.

Investeringsklimaat

Botswana heeft geen afzonderlijke buitenlandse investeringswetgeving. In de grondwet wordt wel een bescherming ingeschreven onder de vorm van een algemeen verbod op privatisering van privébedrijven. Wel zijn er sectoriële wetten o.a. de 'Financial Assistance Policy', the Settlement of Investment Disputes (Convention) Act 65, 1970, the Industrial Development Act 22, 1968, The Industrial Development Regulations SI 20, 1968, gewijzigd 1978, the Mines and Minerals Act 30, 1976, the Collective Investment Undertakings Act 1999, en the Collective investment Undertakings Regulation 2001.

Dit onderstreept het belang van het afsluiten van dit bilateraal investeringsverdrag.

Er is geen overheidsagentschap dat de investeringen screent of goedkeurt. De promotie van de investeringen gebeurt door het 'Botswana Export Development and Investment Authority (BEDIA)' dat zowel directe als indirecte investeringen stimuleert.

Botswana tracht zijn economie verder te diversifiëren zodat de mijnbouw (diamant) niet de enige sector is waarvan het land afhankelijk is. Het aantrekken van buitenlandse investeringen is daarom een prioriteit voor Botswana.

Volgende maatregelen werden genomen om het investeringsklimaat aantrekkelijker te maken: in 1999 werd de wisselcontrole afgeschaft; er zijn geen beperkingen op buitenlandse eigendom van bedrijven; opbrengsten van investeringen kunnen zonder beperkingen worden gerepatriëerd; de bedrijfsbelasting is laag (15%).

Verder is ook het algemene investeringsklimaat gunstig: het inflatiepeil is gematigd; Botswana is Afrika's minst corrupte land volgens de ranglijst van Transparency International. Twee belangrijke internationale investeringsbureaus (Moody's en Standard & Poors) geven Botswana een 'A' categorie als zijnde een stabiel kredietwaardig land. De munt is stabiel (gelinkt aan de Zuid-Afrikaanse Rand), er zijn goede interne en externe communicatiemogelijkheden en telecommunicatiefaciliteiten, er is een goede wegeninfrastructuur en er zijn betrouwbare elektriciteits- en watervoorzieningen voor industrieel gebruik. Dat brengt Botswana op gelijke hoogte met een aantal Centraal-Europese landen en landen in Azië en Latijns- Amerika.

Op de ranglijst 'Protecting Investors' van de Wereldbank scoort Botswana voor de Investor Protection Index in 2006 4,3 op een waardeschaal tot 10. Ter vergelijking: Egypte kent dezelfde score, Argentinië krijgt 4,7, Rusland 5,3, China 5 en Filipijnen 3,3.

Botswana overweegt nu een hernieuwde buitenlandse directe investeringspolitiek, herziene concurrentiebeleid en privatiseringsplan evenals zijn nationale exportstrategie.

Botswana is onder meer lid van de World Trade Organisation en van de oudste douane-unie ter wereld SACU (zie hoger).

Botswana onderhandelt als lid van SACU op dit ogenblik een vrijhandelsovereenkomst met de USA, met Mercosur en met de Europese Unie.

Verder is Botswana lid van SADC, Southern African Development Community, dat uit 14 landen bestaat, en die een interregionale ontwikkeling voorstaan. Op 1 september 2000 werd met elf landen van SADC van start gegaan met een 'handelsprotocol' dat een afbouw voorziet tegen 2008 van de interne tarieven en niet-tarifaire handelsbelemmeringen.

Botswana ratificeerde de toepassing van de 'Convention on Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards' in 1971 en is lid van de MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency).

Buitenlandse directe investeringen zijn geconcentreerd in de mijnsector (75% in 1999), gevolgd door de dienstensector. De USA is aanwezig in Botswana met onder meer H.J. Heinz en AON Corporation door directe investeringen; via franchising is USA aanwezig met o.a. Kentucky Fried Chicken en Remax. USA en Botswana hebben een bilateraal investeringsverdrag gesloten, dat in werking is getreden in 1968.

Er zijn drie Belgische investeringen in Botswana, met name AMI, Safmarine (Antwerpen, maritieme sector), Staels-Borco (Bornem, kleding). Besix heeft zijn vertegenwoordiging in de hoofdstad Gaborone recent gesloten. Het Antwerpse Mabrodiam heeft een belang in een lokale diamantslijperij.

3. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verscheidene overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering

en bescherming van investeringen met landen die geen lid waren van de OESO.

Botswana behoort tot de minst ontwikkelde landen (de zogenaamde 'MOL') waarvoor de United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) het initiatief genomen heeft om onderhandelingen met het oog op het sluiten van investeringsovereenkomsten te vergemakkelijken door deze te groeperen en te laten plaatsvinden in de UNCTAD-zetel in Genève. Aldus wordt het 'economisch profiel' van deze MOL beter en sneller beklemtoond. Het grote voordeel is dat onderhandelingen met een reeks MOL gevoerd worden in eenzelfde locatie. Tijdens een evaluatie- en programatievergadering d.d. 4 december 2000 nam de werkgroep 'bilaterale investeringsverdragen' het UNCTAD-voorstel aan om met dergelijke landen onderhandelingen te beginnen op basis van de BLEU-typetekst.

Van 30 juni tot 4 juli 2002 vond in Genève een vierde onderhandelingsronde plaats. De onderhandelingen met Botswana, Ethiopië en Mauritius werden succesvol afgerond met de parafering van de ontwerp-teksten. Onderhandelingen met Ghana, Malawi en Zimbabwe leidden voorlopig niet tot een akkoord omdat de partners niet akkoord waren met de sociale en milieuclausules.

De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands, het Frans en het Engels. De Engelse versie is doorslaggevend bij een geschil over de interpretatie van de overeenkomst.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET BOTSWANA

1. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-typetekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke

soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming vindt men terug in de artikelen 3, 4 en 7 tot en met 9. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt en dat zij die wetgeving stelselmatig moeten verbeteren.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers en naar een verbetering van die normen.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoir is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer als principe geldt.

Artikel 9 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van haar eigen investeerders, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere

partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

De overeenkomstsluitende partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen. Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 12 dat het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd wordt aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd, hetzij aan internationale arbitrage. Elke partij geeft haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming om elk geschil aan dergelijke arbitrage te onderwerpen. Dit houdt in dat de partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend. Geen enkele overeenkomstsluitende partij kan hierbij als verweer aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 13 handelt over eventuele geschillen tussen de partijen wat de uitlegging of toepassing van deze overeenkomst betreft. Als een minnelijke schikking via diplomatieke weg mislukt, wordt het geschil voorgelegd eerst aan een gemengde commissie van vertegenwoordigers van de partijen. Wordt nog steeds geen oplossing gevonden, wordt het aan een college van drie scheidsrechters voorgelegd. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Die twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen aangesteld worden, kan een partij zulk verzoek richten tot de voorzitter of ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 14 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, gelijk met de investeringen

na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 15 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De typeovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging, in werking. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging telkens stilzwijgend verlengd wordt met dezelfde termijn.

Afwijkingen van de BLEU-typetekst in de overeenkomst met Botswana

In artikel 2.2 werd “commerciële, administratieve of technische bijstand” vervangen door “handels- en dienstenovereenkomsten”. Die wijziging werd aangevaard door de BLEU omdat de paragraaf “in het bijzonder” enkele specifieke elementen regelt en er dus niets afgedaan wordt aan de algemene reikwijdte.

In artikel 4 werd een paragraaf 2 toegevoegd. Daarin wordt de mogelijkheid geboden om, in overeenstemming met de geldende wetgeving, kleine en middelgrote ondernemingen, opstartende industrieën of individuele personen te ondersteunen op voorwaarde dat daardoor de investeringen en de activiteiten van investeerders van de andere partij niet benadeeld worden.

In artikel 11.1 werd “op voorwaarde dat in geval van geschil de meest gunstige overeenkomst geldt” toegevoegd.

In artikel 12 werden de arbitrage-instanties in Parijs en Stockholm geschrapt (zie hoger).

In de Engelse tekst van artikel 13.3 werd “arbitration court” vervangen door “arbitration tribunal”. Evenzo in artikel 13.4.

In artikel 14 werd opgenomen dat geschillen m.b.t. investeringen die aanhangig gemaakt werden voor de inwerkingtreding van de overeenkomst, uitgesloten worden.

In artikel 15 werd een paragraaf 3 toegevoegd omdat Botswana expliciet een amenderingclausule wou inschrijven.

De delegatie van Botswana stelde vragen over zin en draagwijdte van de sociale en milieuclausules maar

keurde de artikelen 5 en 6 zonder aanpassingen goed.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

Het dagelijks bestuur van de SERV heeft zich op 8 november 2006 aangesloten bij het voorliggende ontwerp van de regeringsbeslissing.

In zijn advies d.d. 11 januari 2007 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Botswana, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 7 juni 2006

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Botswana, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 7 juni 2006, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 8 november 2006
RVP-IT/06-005Aan de heer Koen Jongbloet
Afdelingshoofd
Departement Internationaal Vlaanderen
Boudewijnlaan 30

1000 BRUSSEL

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Botswana, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 7 juni 2006

Geachte heer,

Het dagelijks bestuur van de SERV heeft de teksten van bovenvermeld ontwerpdecreet ontvangen en doorgenomen en sluit zich aan bij het voorliggende ontwerp van de regeringsbeslissing.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, tekenen wij,

met vriendelijke groeten,

Pieter Kerremans
administrateur-generaalPhilippe Muyters
voorzitter

kopie : minister Bourgeois

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CDC

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 41.945/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 18 december 2006 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de republiek Botswana, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 7 juni 2006", heeft op 11 januari 2007 het volgende advies gegeven:

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

CDC

41.945/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

DE VLAAMSE REGERING,

Geert BOURGEOIS

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie,
Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse
Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is
ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij
het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te
dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse
Economische Unie, enerzijds, en de republiek Bots-
wana, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering
en bescherming van investeringen, ondertekend te
Brussel op 7 juni 2006, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 13 maart 2007

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

BIJLAGE

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REPUBLIEK BOTSWANA,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE REPUBLIEK BOTSWANA,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

**DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË,
DE VLAAMSE REGERING,
DE WAALSE REGERING,
DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING,
EN
DE REGERING VAN HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,
enerzijds,**

en

**DE REPUBLIEK BOTSWANA,
anderzijds,**

(hierna te noemen "de Overeenkomstsluitende Partijen"),

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door voor investeringen door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige voorwaarden te scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij,

ZIJN het volgende overeengekomen :

ARTIKEL 1**Begripsomschrijvingen**

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term,

1. “investeerders” :
 - a) de “onderdanen”, zijnde elk natuurlijk persoon die volgens de wetten en voorschriften van het Koninkrijk België , het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Botswana wordt beschouwd als een onderdaan van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Republiek Botswana ;
 - b) de “vennootschappen”, zijnde elke rechtspersoon die is opgericht in overeenstemming met de wetten en voorschriften van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Botswana en waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg dan wel de Republiek Botswana.
2. “investeringen” : alle soorten vermogensbestanddelen en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook.

Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden in het bijzonder, doch niet uitsluitend :

- a) roerende en onroerende goederen, alsmede andere zakelijke rechten zoals hypotheeken, retentierechten, pandrechten, rechten van vruchtgebruik en soortgelijke rechten ;
- b) aandelen, maatschappelijke aandelen en alle andere vormen van deelneming, met inbegrip van minderheidsdeelnemingen dan wel onrechtstreekse deelnemingen, in bedrijven die zijn opgericht op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen ;
- c) obligaties, effecten en promessen, tegoeden en gelijk welke prestatie die economische waarde heeft ;
- d) auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische werkwijzen, handelsnamen en goodwill ;
- e) publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen en kapitaal werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als “investering” als bedoeld in deze Overeenkomst.

3. “opbrengst” : de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, rente, vermogensaanwas, dividenden, royalty's en honoraria.

4. “grondgebied” :
- a) het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin het, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen ;
 - b) het grondgebied van de Republiek Botswana : het huidige grondgebied van de Republiek Botswana met inbegrip van elk gebied dat in de toekomst overeenkomstig de nationale wetgeving van de Republiek Botswana zou kunnen worden aangewezen als een gebied waarin de Republiek Botswana in overeenstemming met het internationaal recht soevereine rechten en rechtsmacht kan uitoefenen.
5. “Milieuwetgeving” : elke wetgeving van de Overeenkomstsluitende Partijen, of een bepaling uit die wetgeving, die in hoofdzaak gericht is op de bescherming van het milieu dan wel het voorkomen van enig gevaar voor het leven of de gezondheid van mens, dier of plant, door :
- a) het voorkomen, verminderen of beheersen van de uitstoot, de lozing of de emissie van verontreinigende stoffen en contaminanten ;
 - b) het beheersen van milieugevaarlijke of toxische chemicaliën, stoffen, materialen en afvalstoffen, en het verspreiden van desbetreffende informatie ;
 - c) het beschermen of in stand houden van in het wild levende dier- en plantensoorten, met inbegrip van bedreigde soorten, hun habitat en speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partij.
6. “Arbeidswetgeving” : de wetgeving van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Botswana, of bepalingen uit die wetgeving, die rechtstreeks verband houden met de volgende internationaal erkende rechten van werknemers :
- a) het recht op vereniging ;
 - b) het recht op organisatie en collectieve onderhandeling ;
 - c) het verbod op het gebruik van enige vorm van dwang- of slavenarbeid ;
 - d) een minimumleeftijd voor de tewerkstelling van kinderen ;
 - e) redelijke arbeidsomstandigheden op het gebied van minimumloon, aantal werkuren, veiligheid en gezondheid.

ARTIKEL 2

Bevordering van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij staat het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten en handels- en dienstenovereenkomsten toe, voor zover deze activiteiten verband houden met zodanige investeringen.

ARTIKEL 3**Bescherming van investeringen**

1. Alle investeringen door investeerders van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling.
2. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde, genieten deze investeringen een voortdurende bescherming en zekerheid, met uitsluiting van elke discriminatoire maatregel die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie van deze investeringen zou kunnen belemmeren.

ARTIKEL 4**Nationale behandeling en meest begunstigde natie**

1. In alle aangelegenheden met betrekking tot de behandeling van investeringen genieten de investeerders van elke Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij de nationale behandeling en de behandeling van meest begunstigde natie.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij mag, in overeenstemming met haar wetten en voorschriften en middels een specifiek beleid of bijzondere maatregelen ten behoeve van haar onderdanen, voorzien in een behandeling, stimuli, preferenties en voorrechten ter aanmoediging van kleine en middelgrote ondernemingen of opkomende industrieën dan wel voor personen of gebieden op haar grondgebied, voor zover dit niet aantoonbaar nadelig is voor de investeringen en activiteiten van de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij.
3. Met betrekking tot de werking, het beheer, het onderhoud, het gebruik, het genot, de verkoop of de vervreemding van investeringen dient elke Overeenkomstsluitende Partij investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied een behandeling toe te kennen die niet minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan haar eigen investeerders of de investeerders van een andere Staat, zo laatstgenoemde behandeling gunstiger is.
4. Deze behandeling behelst geenszins de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan investeerders van een derde Staat in het kader van diens lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of enige andere vorm van regionale economische organisatie.
5. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op belastingzaken.

ARTIKEL 5**Milieu**

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen niveau van nationale milieubescherming te bepalen en de beleidslijnen en prioriteiten ter zake van milieuontwikkeling vast te leggen alsmede haar ad hoc wetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving een hoog niveau van milieubescherming waarborgt en alles in het werk te stellen om voornoemde wetgeving voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale milieuwetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient er dan ook op toe te zien dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van voornoemde wetgeving wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan in het kader van internationale milieuovereenkomsten. Ze zien erop toe dat deze verbintenissen in hun nationale wetgeving ten volle worden erkend en toegepast.
4. De Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de voorschriften inzake milieubescherming bij te sturen. Op vraag van de ene Overeenkomstsluitende Partij stemt de andere Overeenkomstsluitende Partij ermee in deskundigenoverleg te houden over eender welk onderwerp dat onder dit artikel ressorteert.

ARTIKEL 6**Arbeid**

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft eigen normen ter bescherming van de arbeid vast te leggen en haar ad hoc wetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving arbeidsnormen vastlegt die in overeenstemming zijn met de internationaal erkende rechten van de werknemers, als bepaald in het zesde lid van Artikel 1 en ze voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient er dan ook op toe te zien dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van deze wetgeving wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan als lid van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede hun verbintenissen op grond van de Verklaring van de IAO over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk en de follow-up ervan. De Overeenkomstsluitende Partijen zien erop toe dat de arbeidsbeginselen en de internationaal erkende rechten van de werknemers als bepaald in het zesde lid van Artikel 1 worden erkend en beschermd middels hun nationale wetgeving.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de arbeidsnormen bij te sturen. Op vraag van de ene Overeenkomstsluitende Partij stemt de andere Overeenkomstsluitende Partij ermee in deskundigenoverleg te houden over eender welk onderwerp dat onder dit artikel ressorteert.

ARTIKEL 7

Ontneming en eigendomsbeperking

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel te treffen die tot gevolg heeft dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen.
2. Wanneer om redenen van openbaar nut, veiligheid of nationaal belang van het bepaalde in het eerste lid moet worden afgeweken, dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld :
 - a) de maatregelen worden genomen met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang ;
 - b) de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met bijzondere verbintenissen ;
 - c) de maatregelen gaan vergezeld van voorzieningen voor de betaling van een billijke en reële schadeloosstelling.
3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de marktwaarde van de investeringen op de dag voordat de maatregelen werden genomen of bekendgemaakt.

De schadeloosstelling wordt uitgekeerd in eender welke omwisselbare munt. Ze moet zonder vertraging worden betaald en moet vrij kunnen worden overgemaakt. Ze levert rente op tegen een gewone commerciële rentevoet vanaf de datum van de vaststelling van het bedrag tot de datum van uitbetaling.

4. Aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, een behandeling toegekend die ten minste gelijk is aan die welke aan investeerders van de meest begunstigde natie wordt verleend.

ARTIKEL 8

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de toelating om alle met een investering verband houdende uitkeringen vrij over te maken, met inbegrip van doch niet uitsluitend :
 - a) bedragen aangewend om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden ;

- b) bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalty's en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten, alsmede de bezoldiging van het geëxpatriëerd personeel ;
 - c) de opbrengst van investeringen ;
 - d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke liquidatie van de investeringen, met inbegrip van meerwaarden van het geïnvesteerd kapitaal ;
 - e) de in toepassing van Artikel 7 uitgekeerde schadeloosstelling.
- 2. De onderdanen van beide Overeenkomstsluitende Partijen, die uit hoofde van een investering door een investeerder van één der Overeenkomstsluitende Partijen toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan een passend deel van hun verdiensten over te maken naar hun land van herkomst.
 - 3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de koers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt.
 - 4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de toelating die vereist is om de overmaking zonder onnodige vertraging uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke bankkosten.

ARTIKEL 9

Subrogatie

- 1. Indien één der Overeenkomstsluitende Partijen of één van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een voor een investering verleende waarborg, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de desbetreffende openbare instelling in de rechten van de investeerders is getreden.
- 2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

ARTIKEL 10

Toepasbare regels

Wanneer een vraagstuk omtrent investeringen wordt geregeld bij deze Overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene Overeenkomstsluitende Partij dan wel bij internationale overeenkomsten waarbij de Partijen partij zijn of op een later tijdstip kunnen worden, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

ARTIKEL 11**Bijzondere Overeenkomsten**

1. Investeringsen waarvoor een bijzondere overeenkomst is gesloten tussen de ene Overeenkomstsluitende Partij en investeerders van de andere Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst, op voorwaarde dat in geval van geschil de meest gunstige overeenkomst geldt.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich de door haar aangegane verbintenissen ten aanzien van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij te allen tijde na te komen.

ARTIKEL 12**Regeling van investeringsgeschillen**

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt schriftelijk kennis gegeven door de eerste Partij die een vordering instelt. De kennisgeving gaat vergezeld van een behoorlijk toegelichte nota.

De Partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen, indien nodig door deskundig advies in te winnen van een derde partij of anders door middel van bemiddeling tussen de Overeenkomstsluitende Partijen langs diplomatieke weg.

2. Wanneer de bij het geschil betrokken partijen niet rechtstreeks tot een minnelijke schikking zijn gekomen of het geschil niet door bemiddeling langs diplomatieke weg hebben kunnen regelen binnen zes maanden na ontvangst van de kennisgeving, wordt het eerst voorgelegd aan de bevoegde rechtsmacht van de laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij. Zes maanden nadat het geschil aan de bevoegde rechtsmacht werd voorgelegd, kan elk van de Overeenkomstsluitende Partijen het voorleggen aan internationale arbitrage.

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming elk geschil aan zodanige arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat beide Partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken.

3. In geval van internationale arbitrage, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende instellingen :
 - a) een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.) ; of
 - b) het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld, zodra elk van de Staten die partij zijn bij deze Overeenkomst, partij is geworden bij het Verdrag. Zolang deze voorwaarde niet is vervuld, aanvaarden de Overeenkomstsluitende Partijen dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen overeenkomstig de Regels betreffende de Aanvullende Voorziening van het I.C.S.I.D.

Indien wordt overgegaan tot de arbitrageprocedure op initiatief van een Overeenkomstsluitende Partij, verzoekt die Partij de betrokken investeerder schriftelijk het scheidsgerecht aan te wijzen waaraan het geschil zal worden voorgelegd.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een in Artikel 9 van deze Overeenkomst vermelde verzekeringspolis of waarborg heeft ontvangen die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.
5. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

ARTIKEL 13

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst

1. Geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.
2. Wanneer een geschil niet langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie bestaande uit vertegenwoordigers van beide Partijen. Deze Commissie komt op verzoek van de meest gerede Partij en zonder onnodige vertraging bijeen.
3. Indien de gemengde commissie het geschil niet kan regelen, wordt het op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen onderworpen aan een scheidsgerecht dat voor elk geval afzonderlijk op de volgende wijze wordt samengesteld :

Elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt een scheidsman binnen een tijdspanne van twee maanden vanaf de datum waarop een der Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun benoeming benoemen de twee scheidsmannen in onderling overleg een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter van het scheidsgerecht.

Indien deze termijnen worden overschreden, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming(en) te verrichten.

Indien de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt de Vice-President van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoeming(en) te verrichten.

4. Het aldus samengesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Het doet uitspraak bij meerderheid van stemmen ; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.
5. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman. De kosten die voortvloeien uit de benoeming van de derde scheidsman en de ambtelijke kosten van het gerecht worden gelijkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen.

ARTIKEL 14

Vroegere investeringen

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op investeringen die vóór de inwerkingtreding van deze Overeenkomst werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, overeenkomstig de wetten en voorschriften van laatstgenoemde, met dien verstande dat ze niet van toepassing is op geschillen die vóór de inwerkingtreding zijn ontstaan.

ARTIKEL 15

Inwerkingtreding en duur

1. Deze Overeenkomst treedt in werking een maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar ervan in kennis hebben gesteld dat aan de grondwettelijke vereisten is voldaan. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.
2. Tenzij ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Overeenkomstsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt deze Overeenkomst stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, met dien verstande dat elke Overeenkomstsluitende Partij zich het recht voorbehoudt de Overeenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen kunnen deze Overeenkomst op eender welk tijdstip na de inwerkingtreding met wederzijds goedvinden wijzigen. Elke wijziging of verandering van de Overeenkomst gebeurt schriftelijk en laat de rechten en verplichtingen die uit de Overeenkomst voortvloeiden voor de datum van de wijzigingen of veranderingen onverlet, tot wanneer volledig is voldaan aan deze rechten en verplichtingen.

4. Ten aanzien van investeringen die vóór de datum van beëindiging van de Overeenkomst zijn gedaan, blijft deze van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar vanaf de datum van beëindiging.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 7 juni 2006, in twee oorspronkelijke exemplaren in de Nederlandse, de Franse en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE :**

Voor de Regering
van het Koninkrijk België :

Voor de Regering
van het Groothertogdom
Luxemburg :

VOOR DE REPUBLIEK BOTSWANA :

Mark GELEYN,
Ambassadeur,
Directeur-generaal
Bilaterale Zaken

Z.E. dhr. Alphonse BERNIS,
Buitengewoon en
Gevolmachtigd
Ambassadeur

H.E. Mevrouw CLAUFINAH TSHENOLO MODISE,
Ambassadeur bij de Europese Gemeenschappen

Voor de Vlaamse Regering :

Koen JONGBLOET,
Afdelingshoofd,
Afdeling Beleid,
Departement
Internationaal Vlaanderen

Voor de Waalse Regering :

**Mark GELEYN,
Ambassadeur,
Directeur-generaal
Bilaterale Zaken**

**Voor de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering :**

**Mark GELEYN,
Ambassadeur
Directeur-generaal
Bilaterale Zaken**

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION,
on the one hand,
AND
THE REPUBLIC OF BOTSWANA,
on the other hand,
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION,
on the one hand,
AND
THE REPUBLIC OF BOTSWANA,
on the other hand,
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS**

**THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE WALLOON GOVERNMENT,
THE FLEMISH GOVERNMENT,
THE GOVERNMENT OF THE REGION OF BRUSSELS-CAPITAL,
AND
THE GOVERNMENT OF THE GRAND-DUCHY OF LUXEMBOURG,
on the one hand,**

and

**THE REPUBLIC OF BOTSWANA,
on the other hand,**

(hereinafter referred to as “the Contracting Parties”),

DESIRING to strengthen their economic cooperation by creating favourable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

HAVE agreed as follows :

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement,

1. The term “investors” shall mean :

- a) the “nationals”, that is any natural person who, according to the legislation, laws and regulations of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of Botswana, is considered as a citizen of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of Botswana respectively ;
- b) the “companies”, that is any legal person constituted in accordance with the legislation, laws and regulations of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of Botswana and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of Botswana respectively.

2. The term “investments” shall mean any kind of assets and any direct or indirect contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested in any sector of economic activity.

The following shall more particularly, though not exclusively, be considered as investments for the purpose of this Agreement :

- a) movable and immovable property as well as any other rights in rem, such as mortgages, liens, pledges, usufruct and similar rights ;
- b) shares, corporate rights and any other kind of shareholdings, including minority or indirect ones, in companies constituted in the territory of one Contracting Party ;
- c) bonds, stocks and debentures, claims to money and to any performance having an economic value ;
- d) copyrights, industrial property rights, technical processes, trade names and goodwill ;
- e) concessions granted under public law or under contract, including concessions to explore, develop, extract or exploit natural resources.

Changes in the legal form in which assets and capital have been invested or reinvested shall not affect their designation as “investments” for the purpose of this Agreement.

3. The term “returns” shall mean the proceeds of an investment and shall include in particular, though not exclusively, profits, interests, capital gains, dividends, royalties and fees.

4. The term “territory” shall apply to :

- a) the territory of the Kingdom of Belgium and to the territory of the Grand-Duchy of Luxembourg, as well as to the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters of the Kingdom of Belgium upon which it exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and its jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources ;

- b) the territory of the Republic of Botswana : the present territory of the Republic of Botswana including any area which might in the future be designated under the national law of the Republic of Botswana in accordance with international law as an area within which the Republic of Botswana may exercise sovereign rights or jurisdiction.
5. The term “environmental legislation” shall mean any legislation of the Contracting Parties, or provision thereof, the primary purpose of which is the protection of the environment, or the prevention of any danger to human, animal, or plant life or health, through :
- a) the prevention, abatement or control of the release, discharge, or emission of pollutants or environmental contaminants ;
 - b) the control of environmentally hazardous or toxic chemicals, substances, materials and wastes, and the dissemination of information related thereto ;
 - c) the protection or conservation of wild flora or fauna, including endangered species, their habitat, and specially protected natural areas in the Contracting Party's territory.
6. The term “labour legislation” shall mean legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of Botswana, or provisions thereof, that are directly related to the following internationally recognised labour rights :
- a) the right of association ;
 - b) the right to organise and bargain collectively ;
 - c) a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labour ;
 - d) a minimum age for the employment of children ;
 - e) acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours of work, and occupational safety and health.

ARTICLE 2

Promotion of investments

1. Each Contracting Party shall promote investments in its territory by investors of the other Contracting Party and shall accept such investments in accordance with its legislation.
2. In particular, each Contracting Party may authorise the conclusion and the fulfilment of license contracts and commercial, or services agreements, as far as these activities are in connection with such investments.

ARTICLE 3

Protection of investments

1. All investments made by investors of one Contracting Party shall enjoy a fair and equitable treatment in the territory of the other Contracting Party.
2. Except for measures required to maintain public order, such investments shall enjoy continuous protection and security, without any discriminatory measures which could hinder, either in law or in practice, the management, maintenance, use, possession or liquidation thereof.

ARTICLE 4

National treatment and most favoured nation

1. In all matters relating to the treatment of investments, the investors of each Contracting Party shall enjoy national treatment and most-favoured-nation treatment in the territory of the other Contracting Party.
2. Each Contracting Party may, in accordance with its laws and regulations, grant incentives, treatment, preferences or privileges through special policies or measures to its nationals only for the purpose of promoting small and medium-sized enterprises and infant industries, persons or areas in its territory subject to the condition that these shall not significantly affect the investments and activities of the investors of one of the other Contracting Party.
3. With respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments, each Contracting Party shall accord, on its territory, to investors of the other Contracting Party, treatment no less favourable than that granted to its own investors or to investors of any other State if the latter is more favourable.
4. This treatment shall not include the privileges granted by one Contracting Party to investors of a third State by virtue of its participation or association in a free trade zone, customs union, common market or any other form of regional economic organisation.
5. The provisions of this Article do not apply to tax matters.

ARTICLE 5

Environment

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own levels of domestic environmental protection and environmental development policies and priorities, and to adopt or modify accordingly its environmental legislation, each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provide for high levels of environmental protection and shall strive to continue to improve this legislation.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic environmental legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.
3. The Contracting Parties reaffirm their commitments under the international environmental agreements, which they have accepted. They shall strive to ensure that such commitments are fully recognised and implemented by their domestic legislation.
4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve environmental protection standards. Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any matter falling under the purpose of this Article.

ARTICLE 6**Labour**

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own domestic labour standards, and to adopt or modify accordingly its labour legislation, each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provide for labour standards consistent with the internationally recognised labour rights set forth in paragraph 6 of Article 1 and shall strive to improve those standards in that light.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic labour legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.
3. The Contracting Parties reaffirm their obligations as members of the International Labour Organisation and their commitments under the International Labour Organisation Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up. The Contracting Parties shall strive to ensure that such labour principles and the internationally recognised labour rights set forth in paragraph 6 of Article 1 are recognised and protected by domestic legislation.
4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve labour standards. Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any matter falling under the purpose of this Article.

ARTICLE 7**Deprivation and limitation of ownership**

1. Each Contracting Party undertakes not to adopt any measure of expropriation or nationalisation or any other measure having the effect of directly or indirectly dispossessing the investors of the other Contracting Party of their investments in its territory.
2. If reasons of public purpose, security or national interest require a derogation from the provisions of paragraph 1, the following conditions shall be complied with :
 - a) the measures shall be taken under due process of law ;
 - b) the measures shall be neither discriminatory, nor contrary to any specific commitments ;
 - c) the measures shall be accompanied by provisions for the payment of a adequate and effective compensation.
3. Such compensation shall amount to the actual value of the investments on the day before the measures were taken or became public.

Such compensation shall be paid in any convertible currency. It shall be paid without undue delay and shall be freely transferable. It shall bear interest at the normal commercial rate from the date of the determination of its amount until the date of its payment.

4. Investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, at least equal to that which the latter Contracting Party grants to the investors of a most favoured nation.

ARTICLE 8

Transfers

1. Each Contracting Party shall allow investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments relating to an investment, including but not limited to :
 - a) amounts used for establishing, maintaining or expanding the investment ;
 - b) amounts necessary for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of loans, royalties and other payments resulting from licences, franchises, concessions and other similar rights, as well as salaries of expatriate personnel ;
 - c) proceeds from investments ;
 - d) proceeds from the total or partial liquidation of investments, including capital gains in the invested capital ;
 - e) compensation paid pursuant to Article 7.
2. The nationals of each Contracting Party who have been authorised to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer an appropriate portion of their earnings to their country of origin.
3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made to spot transactions in the currency used.
4. Each Contracting Party shall issue the authorisations required to ensure that the transfers can be made without undue delay, with no other expenses than the usual banking costs.

ARTICLE 9

Subrogation

1. If one Contracting Party or any public institution of this Party pays compensation to its own investors pursuant to a guarantee providing coverage for an investment, the other Contracting Party shall recognise that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.
2. As far as the transferred rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer who is subrogated into the rights of the indemnified investors the obligations of the latter under law or contract.

ARTICLE 10**Applicable regulations**

If an issue relating to investments is covered both by this Agreement and by the national legislation of one Contracting Party or by international conventions, existing or to be subscribed to by the Parties in the future, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them.

ARTICLE 11**Specific Agreements**

1. Investments made pursuant to a specific agreement concluded between one Contracting Party and investors of the other Party shall be covered by the provisions of this Agreement and by those of the specific agreement, provided that the more favourable agreement shall prevail in case of conflict.
2. Each Contracting Party undertakes to ensure at all times that the commitments it has entered into vis-à-vis investors of the other Contracting Party shall be observed.

ARTICLE 12**Settlement of investment disputes**

1. Any investment dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the first party to take action. The notification shall be accompanied by a sufficiently detailed memorandum.

As far as possible, the Parties shall endeavour to settle the dispute through negotiations, if necessary by seeking expert advice from a third party, or by conciliation between the Contracting Parties through diplomatic channels.

2. In the absence of an amicable settlement by direct agreement between the parties to the dispute or by conciliation through diplomatic channels within six months from the notification, the dispute shall be submitted, at the first instance to a court competent jurisdiction of the latter Contracting Party for a decision. Either party may, six months after the submission of the dispute to a court of competent jurisdiction, refer the dispute to international arbitration.

To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration. Such consent implies that both parties waive the right to demand that all domestic administrative or judiciary remedies be exhausted.

3. In case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter-mentioned organisations, at the option of the investor :

- a) an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) ; or
- b) the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention. As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute shall be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D.

If the arbitration procedure has been introduced upon the initiative of a Contracting Party, this Party shall request the investor involved in writing to designate the arbitration organisation to which the dispute shall be referred.

- 4. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection the fact that the investor who is the opposing party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 9 of this Agreement.
- 5. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the awards in accordance with its national legislation.

ARTICLE 13

Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement.

- 1. Any dispute relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through diplomatic channels.
- 2. In the absence of a settlement through diplomatic channels, the dispute shall be submitted to a joint commission consisting of representatives of the two Parties ; this commission shall convene without undue delay at the request of the first party to take action.
- 3. If the joint commission cannot settle the dispute, the latter shall be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitration tribunal set up as follows for each individual case :

Each Contracting Party shall appoint one arbitrator within a period of two months from the date on which either Contracting Party has informed the other Party of its intention to submit the dispute to arbitration. Within a period of two months following their appointment, these two arbitrators shall appoint by mutual agreement a national of a third State as chairman of the arbitration court.

If these time limits have not been complied with, either Contracting Party shall request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment(s).

If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the Vice-President of the International Court of Justice shall be requested to make the appointment(s).

4. The tribunal thus constituted shall determine its own rules of procedure. Its decisions shall be taken by a majority of the votes ; they shall be final and binding on the Contracting Parties.
5. Each Contracting Party shall bear the costs resulting from the appointment of its arbitrator. The expenses in connection with the appointment of the third arbitrator and the administrative costs of the tribunal shall be borne equally by the Contracting Parties.

ARTICLE 14

Previous investments

This Agreement shall also apply to investments made before its entry into force by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the latter's laws and regulations, provided that it does not apply to disputes that arose prior to its entry into force.

ARTICLE 15

Entry into force and duration

1. This Agreement shall enter into force one month after the date of notification by the Contracting Parties that their constitutional requirements have been complied with. This Agreement shall remain in force for a period of ten years.
2. Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least six months before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification given at least six months before the date of expiry of the current period of validity.
3. This Agreement may be amended by the mutual consent of both Contracting Parties at any time it is in force. Any alteration or modification of this Agreement shall be in writing and shall be done without prejudice to the rights and obligations arising from this Agreement prior to the date of such alteration or modification until such rights and obligations are fully implemented.

4. Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by this Agreement for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

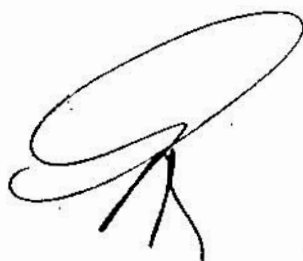
DONE at Brussels, on the 7th day of June 2006, in two original copies, each in the French, Dutch and English languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

**FOR THE BELGIUM-LUXEMBOURG
ECONOMIC UNION :**

FOR THE REPUBLIC OF BOTSWANA :

**For the Government
of the Kingdom
of Belgium :**

**For the Government
of the Grand-Duchy
of Luxembourg :**

**Mark GELEYN,
Ambassador,
Director-General
Bilateral Affairs**

**H.E. Mr. Alphonse BERNES,
Ambassador
Extraordinary and
Plenipotentiary**

**H.E. Mrs. CLAUERINAH TSHENOLO MODISE,
Ambassador to the European Communities**

**For the Walloon
Government :**

**Mark GELEYN,
Ambassador,
Director-General
Bilateral Affairs**

**For the Flemish
Government :**

**Koen JONGBLOET,
Head of Division,
Policy Division,
Flemish Department of
Foreign Affairs**

**For the Government
of the Region
of Brussels-Capital :**

**Mark GELEYN
Ambassador,
Director-General
Bilateral Affairs**